

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

30. Vehementia Chrysostomi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Vehementia Chrysofomi.

C A P V T X X X.

Vehementia in orat. I. in Iuda. Eijf. & funda.

Præclare omnino Chrysofomus oratione 2. aduersus Iudeos comparat concionatores cum pastoribus fistula simul, & funda instructis. Itaque quamdiu noxiæ bellug nihil afferunt molestiarum sub licem, aut populam strati, fistula canunt, sinuntque oues liberè, & pro suo arbitratu pascere: Verùm simul atque senserint alicunde luporum incursionem imminere, mox abiecta fistulâ fundam arripiunt, & omisso calamo sustibus, & laxis obarmant sese, quoque sepius consistentes, magno emissio iubilo, ingentique vlulatu vociferantes, frequenter ipso clamore fetam priusquam irumpat, abigunt.

Rom. 2. 4. in epist. ad Rom.

Hoc ipse sepius præstat, modo enim ad piorum solatium, & cælestis latitiæ fructum, suauissimis affluit orationis lenimentis, modo in hominum flagitia, & errores, aculeos potentissimos erexit. Plenus est istis exemplis, nec diu nobis in profluente querenda est aqua, videro quo spiritu in adulteros hæc dicat.

Enscruia in scortatio. Item ad uiterij & fornicationi.

A malis conuiuijs malæ vobis libidines, hinc lasciuia, hinc vxores contemptæ, hinc scorta in pretio, hinc domorum euerfiones, hinc scortum, ac deorsum voluntur omnia.

(Deinde:)

Puro ac illimi fonte relicto ad eloacaram cœnæ currius: Cœnæ quippe scorti corpus esse nemo negat, vel te ipsum testem aduoco, qui in ijs sordibus es volutatus, tuâ conscientiam appello. Deinde non erubescis flagitium, non impurum te, non fecidissimo crimine contaminatum vides, Mox etiam pugnat acris.

Quid feminas, quod metere non licet: imo si messueris multum tibi dedecoris fructus afferet. Nam si peperit, tibi dedecus peperit, & puero magnam iniuriam, qui propter te notus, & ignobilis nascitur. Cui etiam si innumeris pecuniis reliqueris, adhærebit tamen macula dedecoris tui, & propter te infamis domi, in vrbe infamis, in foro infamis, hæc ex scorto sit, siue ex ancilla futurus est.

Tibi vero non vides perpetuam quoque inde infamiam creati, quam neq; viuus, neq; mortuus elues, etenim cum ex istius impuri cor-

poris vinculis excesseris, manebunt tamen post te tuæ turpitudinis monumenta.

(Tandem crimen auget à consequentibus.)

Quid igitur & te, & omnia hoc dedecore afficis, quid feminas aruum sterile, infrugiferum, atque vtinam non ipsum suos fructus perimeret. Sed proh dolor! Sæpe ante generationem cædes, scortum non permittis, vt scortum tantum modo maneat, sed ex meretrice facis homicidam. Sic ex ebrietate scortatio, ex scortatione adulterium, ex adulterio cædes, imo quidpiam eade immanius, quod quo verbo dicam nescio, ad enorme facinus, portetoso quodam vocabulo opus est. Cædes quod natum est occidit, hoc ne nascatur prohibet. Tu (& quis & quantus) donum Dei infamia, atque dedecore corrumpis, tu naturæ repugnas legibus, tu generationis promptuarium homicidiorum officinam facis, & mulierem, quæ ad generationem sobolis data est, ad necis artificium instruis. Nam misera libidinum victima, vt amatoribus perpetuo sit accommodata, & amabilis, & plus interim pecuniæ corrodat, in trepide facinus aggreditur. Et tu in mulierculam culpam reijcies, tua fraus, tuum scelus est, tu faces, & flammam in tuum caput congestisti.

droxid.

Quid dicam ex adulterijs pullulare idololatricam? Multæ siquidem vt amantur, incantationes, & libamina, & philtra innumeraque alia machinantur. Mox etiam parantur venena non fornicatio vtero, sed vxori miseræ, arque innocenti innumeræ struuntur insidiæ, & Dæmonum inuocationes, & mortuorum incantamenta, & bella quotidiana, & assuetæ contentiones, & odium inexpiabile.

Deinde rem indifferentem etiam mariti ipsi libidinem putant. Hæc oratio planè grauis, plena lacertis, & viribus.

Multa habet in idem arg. hom. 3. de penitentia. l. 5. t. 1. hom. de David & Saulo vehementer inuehitur in spectaculo.

Homilia septima in epistolam ad Colossenses acerbè inuehitur in luxum mulierum, quæ sibi matulas argenteas faciunt, his verbis:

Quid vero mulieres? (pudet quidem, sed tamen necesse est dicere) matulas faciunt argenteas, oporteret vos pudere, quæ hæc facitis, Christo esuriente tu ita indulges delicijs, imo vero dementiæ. Quasnam hæc luent pœnas? Deinde rogas, cur latrones, cur parricidæ, cur mala, cum Diabolus, vos ira agitet, atque discipat?

Nam mensas quidem, & discos habere argenteos, ne hoc quidem animo conuenit rectè philosophanti, sed totum est deliciarum. Im-

mun-

munda autem vasa facere argentea, nunquid est luxus, nunquid insanix, vel si quid insanix peius est. Scio derideri ab istis delicatis hanc orationem meam, sed dum profum, nihil curo.

Magnam re vera amentiam, magnum furorem procreant diuitiæ, vellent (opinor) si fas esset, terram esse auream, & parietes aureos fortasse, & cælum, & aeternam ex auro. Quis furor, quæ amentia, quæ febris?

*Luxus
mulierum
carpitur.*

Alius perit frigore, qui factus est ad Dei imaginem, & tu matulas argenteas fabricaris. O fastum, & arrogantiam! quid amplius fecisset insanus, scilicet tanti facis excrementa, vt ea argento excipias? Scio vos audientes obtorpescere, sed obtorpescere debent, quæ hæc faciunt, & viri, qui morbis huiusmodi deseruiunt. Est enim hoc intemperantia, & crudelitas, & inhumanitas, & feritas, & petulantia.

Quæ Scyllæ, quæ Chimæra, quis Draco, vel potius, quis Dæmon hoc fecit? Quid prodest Christus? quid prodest fides, cum toleratur aliquis ex gentibus, imo verò non ex gentibus, sed ex Dæmonibus? si caput non est ornandum auro, & margaritis: qui argento vitur ad tam immundum ministerium, quam assequetur veniam? Non sufficiunt reliqua, quamuis nec illa sunt toleranda: Cathedræ, & scabellæ ex argento omnia. Atqui hæc quoque sunt amenitiæ: sed vbi que est fastus superuacaneus, vbi que inanis gloria.

Ego vereor, ne ab hac insanix longius progrediens sexus muliebris monstrorum formam suscipiat. Vetsissimè est eas cupere, pilos quoque habere aureos. Aut fateamini vos eò, quod dictum est, nihil esse affectos, & excitatos, aut incidisse in concupiscentiam, & nisi pudor retinisset, non recuississet.

Nam si audetis ea, quæ sunt his absurdiora, multo magis existimo eas pilos aureos esse desideraturas, & labra, & supercilia, & auro liquefacto totas illini, si autem non creditis, & existimatis me rideatè dicere, ego narrabo, quod audiui, imò verò nunc quoque est: Rex Persarum barbam habet auream ex lamellis auris instar pilorum ductis, sed iacet tanquam monstrum. Magna tibi laus Christe, qui nos, & sanos fecisti, & istis monstris liberasti.

*Persarum
Regis bar-
ba aurea.*

Animaduerte hic epicherematù denstatem, pugnacis animi calorem, & quasi incusam vim gradinis, aspergit tamen etiam iro-

nijs orationem, quæ sunt huic argumento percomodæ, inde, nec minus acer est, & plus habet γοφρὸν ἢ πρὸς.

At homilia de Dauide, & Saule grauitèr inuehitur in eos, qui frequenter spectacula.

Non metuis, non expauescis, dum oculis, quibus illic lectū est, quis est in orchestra spectas, vbi detestandæ adulteriij fabulæ aguntur, iisdem hanc sacram mentem inuenietis, vbi tremenda peraguntur mysteria? Dum iisdem auribus audis, & scortum obscenè loquens, & Prophetam, Apostolumque ad arcana sacram litterarum introducentem? Dum eodem corde, & lethalia fumis venena, & hanc hostiam sanctam, ac tremendam?

Austeritas.

C A P V T XXXI.

Habet quoque sæpè multum in carpendis vitij austeritatis, vbi nulla lenimenta adhibet, sed statim tris, & fecat, vt violentum morbum violento remedio opprimat. Tale est illud ex homilia 7. ad Colossenses.

Ecce suadeo, & iubeo, vt & faciei ornamentum, & eiusmodi vasa conteras, & des pauperibus, & nunquam in posterum insanias. Qui vult resiliat, qui vult accuser, & reprehendat, nullū patior. Quando sum iudicandus stans ad tribunal Christi, procul vos statis, & quæ à vobis existit gratia, me reddente factorum rationem.

Procul hæc verba. Caue ne discedat, & in heresim deficiat, est imbecillus, te dimitte, & te ei aliquantisper accomoda. Quo vsque? semel, & bis, & ter, non perpetuo. Ecce rursus nuncio, & cum beato Paulo testor, & obtestor, quod si rursus venero, non parcam.

Quæ est hæc mollicies, quæ delicix, quæ contumelia. Contumelia enim est non delicix. Quæ amentia, quæ insanix? Tor pauperes circumstunt Ecclesiam: & tam multos filios habet Ecclesia, & tam dures, nulli pauperi potest opem ferre. Sed alius quidem esurit, alius verò est ebrius: alius quidem in argento egerit: alius autem ne panem quidem habet, quo vescatur. Quanam hæc tanta insanix? quæ nam hæc tanta feritas? Contra Hel-

luonem